

פרק ראשון

1. א.

(1) שני דברים המאפיינים את יום השבת על פני שאר ימי השבוע:

- ביום שבת אלוהים כלל אינו עובד, לעומת שאר ימי השבוע שבהם עבד.

- אלוהים מברך ומקדש את יום השבת וזאת בניגוד לשאר ימי השבוע.

(2) שתי דוגמאות לסיפור אטיולוגי:

- הסיפור מסביר מדוע יש גם זכר וגם נקבה. הנקבה נוצרה כיוון שלאדם לא היה טוב לבדו.

- הסיפור מסביר מדוע כאשר אדם גדל הוא עוזב את הוריו ועובר לחיות עם בחירת ליבו.

1. ב.

(1) מעמד האדם גבוה יותר בבראשית פרק א כיוון שבפרק זה מתואר לנו שהאדם נברא בצלם אלוהים. לעומת זאת, בראשית פרק ב' נכתב כי האדם נוצר עפר מן האדמה, ולכן חומר הגלם שממנו נוצר האדם נחות יותר בבראשית ב' ביחס לחומר הגלם המתואר בבראשית פרק א.

(2) על פי המתואר בפסוקים אלה, האדם הוא זה שבוחר שמות לכל בעלי החיים. מכאן ניתן להבין שמעמדו גבוה יותר מאשר שאר הברואים.

1. ג.

(1) ההבדל בין מעמד האישה בשני הקטעים:

אופן בריאתה - בבראשית פרק א' האישה נבראת יחד עם האיש ושניהם נבראים בצלם אלוהים. לעומת זאת בפרק ב' נברא קודם האיש ולאחריו האישה, והיא נוצרת מתוך צלעו של האיש.

תפקידה - בבראשית פרק א' תפקיד האישה הוא לשלוט בטבע ביחד עם האיש, כלומר- התפקיד מעיד על מעמד שוויוני. לעומת זאת, בראשית פרק ב' תפקיד האישה הוא להיות " עזר כנגדו" לאיש, כלומר - לסייע לו ולהיות שם בשבילו לפי צרכיו.

(2) בבראשית פרק א ברור כי האיש והאשה שווים במעמדם. שניהם נבראים בצלם אלוהים וביחד. לפי פירושו של ספורנו, גם הביטוי "עזר כנגדו" הוא ביטוי המעיד על שוויון, ומכאן שעל פי פירוש זה מעמד האישה בפרק א ופרק ב הוא מעמד דומה.

2. א.

(1) ראיות המלמדות כי לחיי האדם יש ערך רב:

- האדם הוא הנברא היחיד שאם מישהו שופך את דמו, בכוונת אלוהים להתערב.

- חיי אדם כה חשובים ויקרים, שאדם שלוקח חיי אדם אחר יענש בעונש מוות.

- אפילו חיות שהורגות אדם בתום לב יענשו על כך על ידי אלוהים.

(2) בפסוקים א' ו ז' נח ובניו מקבלים את ברכת הפריזון. פסוקים ה' ו-ו' עוסקים

בערך חיי האדם ומכאן שהם מחזקים את הציווי לפרות ולהתרבות.

2. ב.

(1)

נקודת דמיון - גם אדם הראשון וגם נח ובניו מבורכים בברכת הפריזון.

נקודת שוני - אדם הראשון ניזון מתפריט צמחוני בלבד, זאת בעוד שלנוח ובניו הותר לאכול בשר.

(2) לדעתי, פסוקים אלה יכולים להעיד על כך שאלוהים משלים עם יצר הרע שבאדם. לאדם הראשון לא הותר לאכול בשר, וזאת מתוך רצון שתהיה הרמוניה בטבע. הוא מבין שיצר לב האדם הוא רע, ולכן לא תהיה שליטה הרמונית בטבע, ומכאן שאין מניעה שבני אדם יאכלו בשר.

2. ג.

(1) על פי פסוקים אלה הקשת הינה אות ברית לכך שאלוהים לא יוסיף להביא מבול על האנושות, ולא יעמיד אותה בסכנת הכחדה. הקשת נבחרה על מנת שכאשר אלוהים רואה אותה הוא ייזכר בהבטחה שהבטיח לבני אדם, וגם בני אדם יראו את הקשת ויידעו שאלוהים זוכר את בריתו.

(2) על פי רד"ק, הקושי בפסוקים אלו הוא: כיצד ייתכן שאלוהים צריך אות כדי לזכור את הברית? הרי מצופה מאלוהים שיזכור את הברית גם ללא אות. רד"ק פותר את הקושי בכך שאומר שאלוהים לא באמת זקוק לתזכורת, כדרך בני אדם, אך התורה משתמשת במונחים שבני האדם יוכלו להבין: "דיברה תורה בלשון בני אדם".

א.

(1) בפסוק י"א נעמי אומרת לרות ולערפה שאין לה עוד בנים שאיתם הן תוכלנה להתחתן, הדבר מלמד אולי על כך שכלותיה של רות קיוו לקיים את חוק הייבום והדבר מעיד על נאמנות כלפיה.

בפסוק ט"ו נעמי אומרת לרות שערפה השתכנעה לשוב אל בית הוריה, ועל רות לנהוג כמוה. הדבר מלמד על כך שרות מתנהגת באופן שונה מהאופן שבו בחרה ערפה להתנהג והדבר מלמד על נאמנותה לנעמי.

(2) רות אומרת לנעמי: "באשר תמותי אמות", דבר המעיד על נאמנות גדולה מאוד לנעמי, והצהרה מבחינתה של רות שהיא מתכוונת להיות עם נעמי עד יומה האחרון.

רות אומרת לנעמי: "עמך עמי ואלוהיך אלוהי" - זוהי הצהרת נאמנות לעמה של נעמי, מפני שרות מקבלת על עצמה גם את השייכות לעם ישראל, וגם את האמונה באלוהי ישראל.

ב.

כאשר נעמי חוזרת לבית לחם שכנותיה כלל לא מזהות אותה ושואלות: "הזאת נעמי"?! שאלה זו מעידה על כך שנעמי חזרה במצב כל כך קשה עד ששכנותיה כמעט ולא הכירו אותה.

נעמי מבקשת משכנותיה לא לקרוא לה נעמי אלא מרה. השם נעמי נגזר מהמילה נועם ואילו השם מרה נגזר מלשון מרירות. נעמי מעידה על עצמה שהפכה מאישה נעימה לאישה מרירה.